

fabrikker. Der staaar saaledes i § 5: „Arbejderne bør forinden og efter hvert Maaltid foretage Vads af Hænder og Ansigt.“ Jeg spørger, er det en Bestemmelse at indsatte i et Arbejdsregulativ? Det samme gælder den følgende Bestemmelse: „hver Arbejder bør benytte særskilt Haandklæde, der bør skiftes hver Uge, og al Opbevaring af Klædningsstykker bør finde Sted udenfor Arbejdsstedet, Opbevaring paa Arbejdsstedet er kun tilladt, naar den sker i særligt affukkede Rum, som have fyldestgørende Luftaftræk enten til den fri Luft eller til Skorstenen.“ Hvorledes er det muligt for en Arbejdsgiver at sørge for, at disse Bestemmelser overholdes, og hvorledes skal man gaa frem, naar Overtrædelse sker? Skal man bortjage Arbejderen, eller hvad skal man gøre? En saadan Regel forekommer mig ikke at høre hjemme paa dette Sted. Man stiller saa Krav i § 6 om, at for saa vidt der ikke er Vadskeindretning med tilflydende Vand, skal der være en Vadskeindretning for hver 5 Arbejdere. Hvorledes vil det i en større Virksomhed være muligt at etablere en saadan Vadskeanstalt uden ganske overordentlig store Omkostninger. Paa en større Fabrik har man regnet ud, at Bygninger dertil alene vilde koste en 4—6,000 Kr. Saa kommer jeg til et Regulativ, som ikke er udkommet endnu, men som har været forelagt Tekstilfabrikanternes Organisation. Dettets § 4 er ligefrem i Strid med Fabriklovens § 5. Fabriklovens § 5 siger saaledes: „Der skal paa hensigtsmæssig Maade, eventuelt ved Luftfornyelse ad kunstig Vej, sørges for passende Luftskifte saa tilfredsstillende, som Virksomhedens Art tilsteder det.“ Man vil se, at dette er meget elastisk. Men i Arbejdsraadets § 9 siges derimod: Der skal drages Omsorg for, at Arbejdsrummet er behørigt ventileret, saaledes at Luftfornyelse med frisk Luft sker mindst 4 Gange i hver Arbejdstime. Man behøver ikke at forstaa sig meget paa Fabrikvirksomhed for at sige, at det er umuligt, eller hvis det skal gennemføres, vil det blive umuligt for Arbejderne at opholde sig i Lokalerne. Med Hensyn til Omdannelsen af Fabrikvirksomheder stiller Arbejdsraadet ogsaa meget store Krav. Man har i selve Fabrikloven taget saa lemfældigt paa disse Forhold, men i det Regulativ, som foreligger for Tekstilfabrikerne, siger Arbejdsraadet peremptorisk: Naar Lokalet en Gang skal omdannes, saa skulle Højdeforholdene i Lokalerne forandres. Man tager ikke Spor af Hensyn til, hvor

stor Pladsen er, eller hvorledes Luftforholdene i det hele taget ere. Man siger ligefrem: naar der foretages Omdannelser, skal du bygge din Fabrik om og indrette Højdeforholdene, som vi bestemme. Jeg gad vide, om Landbruget vilde finde sig i, hvis det fik et saadant Arbejdsraad paa Landet, der stillede Krav om, at alle Kostalde, hvis de manglede $\frac{1}{2}$ eller 1 Alen i Højden, skulde ombygges. Det vil for en mig bekennt Fabrikant, hvis han skal ombygge efter Regulativet — der staaar nemlig ikke „kan“, men „skal“, og det fastholder Arbejdsraadet — komme til at koste ham 200,000 Kr.

Jeg har nu givet et Billede af, hvorledes Arbejdsraadet virker gennem sine Regulativer. Jeg haaber ikke, at dette høje Ting vil vedtage det foreliggende Lovforslags § 12, saaledes som den foreligger. Jeg haaber, at man vil sikre sig tilstrækkelig Garanti for, at Arbejdsraadet ikke bliver alene om at lave Regulativer for Bagerier og Konditorier. Jeg tror, det vil være en Ulykke for dette Fag, og jeg nærer det sikre Haab til den højtærede Indenrigsminister, at han ikke lader Arbejdsraadet udstede flere Regulativer, uden at de blive nøje gennemgaaede og konfererede med det paagældende Fag, for at se, om der er nogen Mening i det hele. Man er i England, Tyskland og Svejs som bekendt langt fremme paa Fabriklovgivningens Omraade, men man kender kun Regulativer, som angaa Cigar- og Tobaksfabrikker, Bogtrykkerier samt forskellige giftige og sundhedsfarlige Virksomheder. Det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (Stilling) talte om Regulativer for Bagerierne i Tyskland. Det var vistnok en fejlagtig Udtalelse, jeg tror, han mente Regler, der ere givne af Sundhedskommisjonen, og ikke noget Regulativ. Men, selv om der nu end maatte findes et eller andet Regulativ paa andre Omraader end dem, jeg kender noget til, tror jeg at kunne sige, at et Regulativ eller Regulativer som dem, Arbejdsraadet har udarbejdet, og som angaa Renholdelse og Vaskning af Arbejderne, har vort Land Eneret paa. Den daværende Indenrigsminister udtalte, at hvis Fabrikloven blev vedtagen, var den næsten ideal. Ja, jeg tror, at blive vi ved paa den Maade, saa er det virkelig noget ganske enestaende, vi have Patent paa, og som i høj Grad vil bidrage til at ødelægge vor Industri og vort Haandværk.

Indenrigsministeren (Sigurd Berg):
Jeg maa takke det høje Ting for den